

[Poul Møller.]

socialdemokratiet om, at vælgerne ikke går på den slags forenklinger. Der er ingen i denne sal, som ikke for længst har forstået den politiske bagtanke, der lå bag socialdemokratiets bestræbelser. Det har behandlet os som reaktionære, og ved at betragte os nærmest som destruktive skulle man efterhånden skabe det indtryk, at vi ikke var noget for anstændige, fremskridtsvenlige mennesker, og at de, der ønskede indflydelse på dansk politik, burde gå i en stor bue uden om os. Disse forsøg gav ingen resultater før valget, og jeg er overbevist om, at de heller ikke vil gøre det nu, efter at vi ved to valgdage har vist vor styrke. Det borgerlige samarbejde er og bliver en kendsgerning, som man må tage hensyn til, hvis man ønsker ordentlige arbejdsresultater i den valgperiode, vi nu går ind i.

Det var et naturligt resultat af en lang tids liberal og tolerant mindretalspolitik, at det tyske mindretal mistede sit folketingsmandat. Ingen føler trang til at hovere af den grund; men der kan derimod være anledning til at gøre opmærksom på, at intet, intet vil blive forandret i mindretallets rettigheder og i dets muligheder for at leve sit eget nationale og kulturelle liv. Den fuldstændige frihed og ligestilling, mindretallet kan og bør nyde, er ikke et resultat af dets repræsentation i folketinget, men af det danske folks egen og frivillige opfattelse af, hvordan nationale og kulturelle mindretal bør stilles, og de problemer, mindretallet måtte få i fremtiden, er vi rede til at behandle i en positiv ånd, selv om det har mistet sit fodfæste her i tinget.

Jeg skal dernæst gøre nogle bemærkninger om den regeringsdannelse, der kom ud af valget. Natten efter dette var det kun statsministeren, som var overbevist om, at han skulle fortsætte. Vi så i fjernsynet, hvordan hans sikkerhed var total. Jeg ved ikke, om det skyldtes, at han allerede på det tidspunkt havde fået kontante tilsagn fra det ærede medlem hr. Skytte — valgresultatet kunne ikke berettige til en sådan sikkerhed. Koalitionsregeringen var slået, flertallet var væk, og de radikale havde lidt det mandattab, som efter deres egne forhåndsudtalelser bandt dem til at forlade regeringen. Valget gav en forskydning til fordel for de borgerlige partier, og kun vis-

heden om, at de radikale under alle omstændigheder ønskede, at den nuværende statsminister skulle fortsætte, kunne berettige hans faste tro.

Begivenhedsforløbet i dagene efter valget tyder også på, at statsministeren med rette følte sig helt sikker. Der blev fundet på mangt og meget, men hittepåsomhedens formål var vist alene at skaffe de radikale et alibi til at foretrække den højtærede statsminister for det ærede medlem hr. Erik Eriksen. Forhandlingerne om en regering af 4 partier var noget kunstige, og ingen i landet tog dem vist videre alvorligt. Intet af de fire partier var i hvert fald gået til valg på en sådan regeringsmulighed, og der forelå heller ingen national eller økonomisk situation, som sagligt gav anledning til sådanne forhandlinger. Et land kan nu og da befinde sig i sådanne vanskeligheder, at en samlingsregering må dannes efter nødvendighedens lov; men de to regeringspartier havde tværtimod under valgkampen fortalt vælgerne, at vi befandt os i et rent Disneyland. Under nogenlunde almindelige og rolige vilkår er derimod et vækspil mellem regering og opposition en styrke. Det indebærer mulighed for inspiration for begge parter, ikke mindst for en regering, der meget langt kan ernære sig af oppositionens tanker uden endda at behøve at takke for maden. En stærk oppositions tilstedeværelse forhindrer, at en regering går for vidt, og den vil ved sin kritiske virksomhed være i stand til at foregribe magtens udartning til magtmisbrug. Hertil kommer, at det ingeniørlunde er tilfældigt, at vi i forfatningen har foreskrevet, at lovforslag skal behandles i åbne møder 3 gange med mellemliggende udvalgsbehandling. Enes de fire partier ved forhandlinger i ministermøder om det, som skal være lov og ret i Danmark, har offentligheden ingen mulighed for at påvirke lovgivningsarbejdet. Der skal derfor stærke grunde til at likvidere det almindelige parlamentariske system. Det er ikke tilstrækkelig grund, at man ellers risikerer at få en mindretalsregering, eller at et parti har vanskeligt ved at bekende kulør og tage stilling til en regeringsdannelse.

Men denne fase skulle altså gennemspilles til benefice for det radikale venstre, som derefter utrætteligt, jeg ved ikke for hvilken gang, forsøgte at genoplive tanken om en